

**ΣΧΟΛΗ ΕΠΙΣΤΗΜΩΝ ΤΗΣ ΑΓΩΓΗΣ ΚΑΙ ΚΟΙΝΩΝΙΚΩΝ ΕΠΙΣΤΗΜΩΝ****ΤΜΗΜΑ ΕΠΙΣΤΗΜΩΝ ΤΗΣ ΑΓΩΓΗΣ**

Εξ αποστάσεως μεταπτυχιακό πρόγραμμα στην Ειδική Εκπαίδευση

Διάγραμμα μαθήματος (CIP)

Τίτλος μαθήματος:	Αισθητηριακές Διαταραχές				
Κωδικός:	DLSPEN506				
Κατηγορία:	Επιλεγόμενο				
Επίπεδο:	Master (MEd), επίπεδο 7				
Έτος σπουδών:	1 <sup>ο</sup> / 2 <sup>ο</sup> έτος				
Εξάμηνο:	2 <sup>ο</sup> / 3 <sup>ο</sup> εξάμηνο				
ECTS	10	Διαλέξεις / εβδομάδα	minimum 5 τηλεδιασκέψεις, minimum 10 διδακτικές ώρες/ 13 διδακτικές εβδομάδες	Εργαστήρια / εβδομάδα	-
Όνομα διδάσκοντος/ουσας:					
Σκοπός και στόχοι μαθήματος:	<p>Ο κύριος στόχος του μαθήματος είναι η παροχή μιας ολιστικής προσέγγισης αναφορικά με την εκπαίδευση για κωφούς μαθητές/ κωφές μαθήτριες και μαθητές/ μαθήτριες με προβλήματα ακοής, καθώς και για τυφλούς μαθητές/ τυφλές μαθήτριες και μαθητές/ μαθήτριες με προβλήματα όρασης.</p> <p>Το μάθημα στοχεύει στην εξοικείωση των φοιτητών/ φοιτητριών με θέματα που σχετίζονται με τη λειτουργία τις όρασης και τις ακοής, την ανατομία των ματιών και των αυτιών, καθώς και την απώλεια τις όρασης και τις ακοής (συζήτηση για την αιτιολογία, τύπους, βαθμούς και συνοδευτικά προβλήματα και αναπηρίες που σχετίζονται με τις πιο πάνω αισθητηριακές διαταραχές), και εστιάζει τις εκπαιδευτικές στρατηγικές για την αποτελεσματική υποστήριξη των μαθητών/ μαθητριών αυτών σε διαφορετικά εκπαιδευτικά περιβάλλοντα.</p> <p>Επιπρόσθετα, συζητώνται θέματα, όπως: έγκαιρος εντοπισμός και πρώιμη παρέμβαση σχετικά με αισθητηριακές διαταραχές, τεχνολογίες και υποστηρικτικές συσκευές για κωφούς μαθητές/ κωφές μαθήτριες και μαθητές/ μαθήτριες με προβλήματα ακοής, καθώς και για τυφλούς μαθητές/ τυφλές μαθήτριες και μαθητές/ μαθήτριες με προβλήματα όρασης.</p>				



	<p>συνέπειες τις απώλειας όρασης και ακοής στην εκπαίδευση και αποτελεσματικές εκπαιδευτικές στρατηγικές για την συμπερίληψη και την αποδοτική μάθηση των μαθητών/ μαθητριών με τις παραπάνω αναπηρίες: πολιτιστικές, ψυχολογικές και κοινωνικές πτυχές που σχετίζονται με μαθητές/ μαθήτριες με αισθητηριακές αναπηρίες.</p>
Επιδιωκόμενα μαθησιακά αποτελέσματα:	<p>Με την ολοκλήρωση του μαθήματος, οι φοιτητές αναμένεται να είναι σε θέση να:</p> <ol style="list-style-type: none"><li>1. <u>Σχετικά με την κώφωση και τα προβλήματα ακοής:</u><ul style="list-style-type: none"><li>• Κατανοούν την ανατομία του αυτιού και την ακουστική αντίληψη.</li><li>• Ορίζουν την απώλεια ακοής και την κώφωση.</li><li>• Αναστοχάζονται αναφορικά με τις ιστορικές εξελίξεις της Ειδικής και Ενιαίας Εκπαίδευσης σε σχέση με τους μαθητές με κώφωση και προβλήματα ακοής.</li><li>• Περιγράφουν τη συχνότητα, την αιτιολογία, τους τύπους, τους βαθμούς, τη διάγνωση και τις συνοδευτικές προκλήσεις αναφορικά με αυτήν την κατηγορία ειδικών εκπαιδευτικών αναγκών.</li><li>• Αναλύουν τα γνωστικά, μαθησιακά και κοινωνικο-συναισθηματικά χαρακτηριστικά των μαθητών με προβλήματα ακοής.</li><li>• Εξηγούν τη σχέση μεταξύ απώλειας ακοής και ικανότητας ανάγνωσης και λεξιλογίου, αντίστοιχα.</li><li>• Αναγνωρίζουν τη σημασία της έγκαιρης αναγνώρισης και παρέμβασης, καθώς και τη σημασία ολιστικής παροχής υπηρεσιών.</li><li>• Συζητούν το ρόλο των γονιών και τη σημασία μιας παραγωγικής συνεργασίας μεταξύ εκπαιδευτικών και γονιών των παιδιών με προβλήματα ακοής.</li><li>• Περιγράφουν αποτελεσματικές διδακτικές προσεγγίσεις, περιβαλλοντικές προσαρμογές και μαθησιακές διευκολύνσεις για μαθητές με προβλήματα ακοής.</li><li>• Παρουσιάζουν τα χαρακτηριστικά ενός επιτυχημένου εκπαιδευτικού, ιδιαίτερα σε σχέση με μαθητές με προβλήματα ακοής.</li><li>• Συζητούν για βοηθητικές τεχνολογικές συσκευές για την υποστήριξη μαθητών με κώφωση και προβλήματα ακοής.</li><li>• Ερμηνεύουν τις πολιτισμικές, ψυχολογικές και κοινωνικές διαστάσεις που σχετίζονται με μαθητές με κώφωση και προβλήματα ακοής.</li></ul></li><li>2. <u>Σχετικά με την τύφλωση και τα προβλήματα όρασης:</u><ul style="list-style-type: none"><li>• Κατανοούν την ανατομία του ματιού και την οπτική αντίληψη.</li><li>• Ορίζουν προβλήματα όρασης, συμπεριλαμβανομένης της τύφλωσης.</li><li>• Αναστοχάζονται αναφορικά με τις ιστορικές εξελίξεις της Ειδικής και Ενιαίας Εκπαίδευσης σε σχέση με τους μαθητές με τύφλωση και προβλήματα όρασης.</li><li>• Περιγράφουν τη συχνότητα, την αιτιολογία, τους τύπους, τους βαθμούς, τη διάγνωση και τις συνοδευτικές προκλήσεις αναφορικά με αυτήν την κατηγορία ειδικών εκπαιδευτικών αναγκών.</li></ul></li></ol>



	<ul style="list-style-type: none"><li>• Αναλύουν τα γνωστικά, μαθησιακά και κοινωνικο-συναισθηματικά χαρακτηριστικά των μαθητών με προβλήματα όρασης.</li><li>• Αναγνωρίζουν τη σημασία της έγκαιρης αναγνώρισης και παρέμβασης, καθώς και τη σημασία ολιστικής παροχής υπηρεσιών.</li><li>• Συζητούν το ρόλο των γονιών και τη σημασία μιας παραγωγικής συνεργασίας μεταξύ εκπαιδευτικών και γονιών των παιδιών με προβλήματα όρασης.</li><li>• Περιγράφουν αποτελεσματικές διδακτικές προσεγγίσεις, περιβαλλοντικές προσαρμογές και μαθησιακές διευκολύνσεις για μαθητές με προβλήματα όρασης.</li><li>• Παρουσιάζουν τα χαρακτηριστικά ενός επιτυχημένου εκπαιδευτικού, ιδιαίτερα σε σχέση με μαθητές με προβλήματα όρασης.</li><li>• Προσδιορίζουν και να περιγράφουν βασικές δεξιότητες για τους μαθητές με τύφλωση και προβλήματα όρασης.</li><li>• Συζητούν για βοηθητικές τεχνολογικές συσκευές για την υποστήριξη μαθητών με τύφλωση και προβλήματα όρασης.</li><li>• Ερμηνεύουν τις πολιτισμικές, ψυχολογικές και κοινωνικές διαστάσεις που σχετίζονται με μαθητές με τύφλωση και προβλήματα όρασης.</li></ul>		
Μέθοδοι διδασκαλίας:	<ul style="list-style-type: none"><li>❖ Διαδικτυακές, σύγχρονες διαλέξεις από την διδάσκουσα, οι οποίες περιλαμβάνουν παρουσιάσεις, ομαδικές συζητήσεις και εργασίες στην τάξη με τη χρήση εργαλείων, όπως το zoom break-out rooms.</li><li>❖ Χρήση διαδραστικών παρουσιάσεων.</li><li>❖ Διαδικτυακά fora/ διαδραστικές συζητήσεις, βασισμένες σε ερωτήσεις που θέτει η διδάσκουσα σε σχέση με έκαστη διδακτική ενότητα.</li><li>❖ Διαδικτυακά κουίζ, ως μορφή αυτοαξιολόγησης σχετικά με την κατανόηση του υλικού του μαθήματος.</li><li>❖ Διαδραστικές δραστηριότητες, όπως ομαδικές συνομιλίες για άτυπες συζητήσεις (group chats) σχετικά με πτυχές του μαθήματος, με στόχο την αύξηση της κοινωνικής αλληλεπίδρασης μεταξύ των φοιτητών.</li><li>❖ Χρήση της διαδικτυακής πλατφόρμας του μαθήματος (LMS), ως το κύριο εργαλείο διδασκαλίας που προσφέρει πρόσβαση σε όλο το εκπαιδευτικό υλικό και τις δραστηριότητες του μαθήματος.</li></ul>		
Προ-απαιτούμενα:	-	Συν-απαιτούμενα:	-
Περιεχόμενο μαθήματος:	<ul style="list-style-type: none"><li>❖ Ενότητα 1: Εισαγωγή<ul style="list-style-type: none"><li>• Εισαγωγή στο μάθημα: Παρουσίαση του διαγράμματος του μαθήματος</li></ul></li><li>❖ Ενότητα 2: Ιστορική επισκόπηση<ul style="list-style-type: none"><li>• Ιστορικές εξελίξεις της Ειδικής και Ενιαίας Εκπαίδευσης σε σχέση με μαθητές με κώφωση ή προβλήματα ακοής και μαθητές με τύφλωση και προβλήματα όρασης:<ul style="list-style-type: none"><li>i. Κώφωση και προβλήματα ακοής</li><li>ii. Τύφλωση και προβλήματα όρασης</li></ul></li></ul></li><li>❖ Ενότητα 3: Διαταραχές ακοής - Ορισμοί</li></ul>		



- Βασική ανατομία του αυτιού και του συστήματος ακοής
- Αντίληψη ακοής
- Εισαγωγή στην απώλεια ακοής – ορισμοί
  
- ❖ Ενότητα 4: Πρώιμη παρέμβαση και συνεργασία μεταξύ γονιών και παρόχων υπηρεσιών/ εκπαιδευτικών
  - Υπηρεσίες έγκαιρης αναγνώρισης και παρέμβασης
  - Ο ρόλος των γονιών και των παρόχων υπηρεσιών
  - Αρχές και πρακτικές για μια παραγωγική συνεργασία μεταξύ γονιών και παρόχων υπηρεσιών, καθώς και εκπαιδευτικών
  
- ❖ Ενότητα 5: Μέθοδοι επικοινωνίας και υποστηρικτική τεχνολογία
  - Μέθοδοι επικοινωνίας για κωφούς μαθητές και μαθητές με προβλήματα ακοής
  - Βοηθητικές τεχνολογίες για κωφούς μαθητές και μαθητές με προβλήματα ακοής
  - Πολιτιστικές, ψυχολογικές και κοινωνικές πτυχές που σχετίζονται με μαθητές με κώφωση ή προβλήματα ακοής.
  
- ❖ Ενότητα 6: Εκπαιδευτικές στρατηγικές, περιβαλλοντικές προσαρμογές και διευκολύνσεις για μαθητές με κώφωση και προβλήματα ακοής
  - Εκπαιδευτικά Ζητήματα για κωφούς και μαθητές με προβλήματα ακοής I
  - Εκπαιδευτικά Ζητήματα για κωφούς και μαθητές με προβλήματα ακοής II
  
- ❖ Ενότητα 7: Βλάβες στην όραση - Ορισμοί
  - Βασική ανατομία των ματιών και του οπτικού συστήματος
  - Οπτική αντίληψη (κριτήριο αξιολόγησης οπτικής αντίληψης ΑΚΟΑ 5-7)
  - Εισαγωγή στην απώλεια όρασης – ορισμοί
  
- ❖ Ενότητα 8: Πρώιμη παρέμβαση και υποστηρικτική τεχνολογία
  - Υπηρεσίες έγκαιρης αναγνώρισης και παρέμβασης
  - Τεχνολογίες υποστήριξης για τυφλούς μαθητές και μαθητές με προβλήματα όρασης
  
- ❖ Ενότητα 9: Εκπαιδευτικές στρατηγικές, περιβαλλοντικές προσαρμογές και διευκολύνσεις για μαθητές με τύφλωση και προβλήματα όρασης
  - Εκπαιδευτικά Ζητήματα για τυφλούς μαθητές και μαθητές με προβλήματα όρασης I
  - Εκπαιδευτικά Ζητήματα για τυφλούς μαθητές και μαθητές με προβλήματα όρασης II
  
- ❖ Ενότητα 10: Ψυχομετρικά κριτήρια για τον εντοπισμό των ατόμων με προβλήματα όρασης-Κριτήριο ανίχνευσης της οπτικής αντίληψης



	<p>ΑΚΟΑ 5-7</p> <ul style="list-style-type: none"><li>• Εισαγωγή στα διεθνή ψυχομετρικά εργαλεία που σχετίζονται με διαταραχές οπτικής αντίληψης</li><li>• Συζήτηση για έννοιες που σχετίζονται με την ψυχομετρία.</li><li>• Εισαγωγή στο κριτήριο ανίχνευσης της οπτικής αντίληψης ΑΚΟΑ 5-7 σχετικά με την έγκαιρη ανίχνευση διαταραχών οπτικής αντίληψης σε παιδιά προσχολικής και πρωτοβάθμιας εκπαίδευσης.</li><li>• Εκπαίδευση στη χρήση του εργαλείου και στην εξαγωγή αποτελεσμάτων.</li></ul> <p>❖ Ενότητα 11: Σύνοψη - προετοιμασία για την τελική γραπτή εξέταση του μαθήματος</p>
Βιβλιογραφία:	<p><u>Υποχρεωτική:</u></p> <ul style="list-style-type: none"><li>❖ Heward, W. (2011). <i>Παιδιά με ειδικές ανάγκες, μια εισαγωγή στην ειδική εκπαίδευση</i> (Επιμ. Α. Δαβάζογλου &amp; Κ. Μ. Κόκκινος, μτφρ. Χ. Λυμπεροπούλου). Αθήνα: Τόπος (Πρωτότυπη έκδοση, 2009).</li><li>❖ Σημειώσεις μαθήματος: Παρουσιάσεις διδασκόντων (Δρ. Κασσίνη &amp; Δρ. Κούτρας)</li></ul> <p><u>Συμπληρωματική (αναφορές):</u></p> <p><u>Ελληνική:</u></p> <ul style="list-style-type: none"><li>❖ Αναστασοπούλου, Ι. (2016). Εγκέφαλος-διαδίκτυο και μάθηση, 1ο special life, Νέες τεχνολογίες στην υποστήριξη της Εκπαίδευσης και υγείας των ΑΜΕΑ, Καρδίτσα, 11 Ιουνίου 2016.</li><li>❖ Ζαφειροπούλου, Μ. &amp; Καλαντζή- Αζίζι, Α. (επ. επιμ.). (2011). Προσαρμογή στο Σχολείο. Αθήνα: Πεδίο.</li><li>❖ Κούτρας, Σ. (2011). <i>Κατασκευή και στάθμιση κριτηρίου ανίχνευσης διαταραχών οπτικής αντίληψης για παιδιά ηλικίας 5-6 ετών σε συνάρτηση με την εμφάνιση μαθησιακών δυσκολιών</i>. Ιωάννινα: Διδακτορική διατριβή στο Πανεπιστήμιο Ιωαννίνων, Σχολή Επιστημών της Αγωγής, Παιδαγωγικό Τμήμα Νηπιαγωγών.</li><li>❖ Κούτρας, Σ. (2014). <i>Ψυχική Υγεία των παιδιών στην κοινωνία της Κρίσης</i> (Συλλογικός τόμος). Αθήνα: Εκδόσεις Ταξιδευτής</li><li>❖ Moores, D. (2007). Εκπαίδευση και Κώφωση: ψυχολογική προσέγγιση, αρχές και πρακτικές. Αθήνα : Ελληνικά Γράμματα.</li><li>❖ Οκκαλίδου, Α. (2002). Βαρηκοΐα-Κώφωση: Μελέτης της παραγωγής Λόγου και θεραπευτική παρέμβαση. Αθήνα: Ελληνικά Γράμματα.</li><li>❖ Στασινός, Δ. (2013). Η ειδική εκπαίδευση 2020. Για μια συμπεριληπτική ή ολική εκπαίδευση στο νέο-ψηφιακό σχολείο με ψηφιακούς πρωταθλητές. Αθήνα: Παπαζήσης.</li></ul> <p><u>Αγγλική:</u></p> <ul style="list-style-type: none"><li>❖ Argyropoulos, V. S., &amp; Martos, A. C. (2006). Braille literacy skills: An</li></ul>



analysis of the concept of spelling. *Journal of Visual Impairment & Blindness*, 100(11), 676-686.

- ❖ Erhardt, R.P. & Duckman, R.H. (2005). Visual-perceptual-motor dysfunction and its effects on eye-hand coordination and skill development. In M. Gentile (eds.) *Functional visual behaviour in children: An occupational therapy guide to evaluation and treatment options*. pp. 171-228, Bethesda, Maryland: AOTA Press.
- ❖ Gebhardt, M., Schwab, S., Krammer, M. & Gegenfurtner, A. (2015). General and special education teachers, perceptions of teamwork in inclusive classrooms at elementary and secondary schools. *J Educational Research Online*, 7 (2), pp.129–146.
- ❖ Jung, H., Woo, Y.J., Kang, J.W., Choi, Y.W. & Kim, K. Mi. (2014). Visual perception of ADHD children with sensory processing. *Psychiatry Investig.* 11 (2), pp.119–123.
- ❖ Kurtz, A. L. (2006). *Visual perception problems in Children with AD/HD, Autism, and other Learning Disabilities*. London and Philadelphia: Jessica Kingsley Publishers.
- ❖ Marschark, M. and Spencer, P. (2003). *Deaf Studies, Language and Education*. Oxford: Oxford University Press.
- ❖ Nevins, M and Chute, P. (1996). *Children with Cochlear Implants in Educational Settings*. San Diego, CA: Singular.
- ❖ Niparko, J. (2000). *Cochlear Implants: Principles and Practices*. Philadelphia, PA: Lippincott Williams & Wilkins.
- ❖ Richmond, J. & Waugh, R. (2009). *Visual Discrimination of Letters in the Alphabet by Young Children: A Rash Measurement Analysis*. Faculty of Education and Arts, Edith Cowan University Perth, Western Australia.
- ❖ Shonkoff, J and Meisels, S. (eds) (2000). *Handbook of Early Childhood Intervention*. Cambridge: Cambridge University Press.
- ❖ Spencer, P. and Marschark, M. (2010). *Evidence-based Practice in Educating Deaf and Hard of hearing Students*. Oxford: Oxford University Press.
- ❖ Orfield, A. (2007). *Eyes for learning*. United States of America: Rowman and Littlefield education.

#### Διαδικτυακές Πηγές:

- ❖ Εθνικό Ίδρυμα Κωφών - <https://www.idrimakofon.gr>
- ❖ Κέντρο Ελληνικής Νοηματικής Γλώσσας - <http://www.keng.gr>
- ❖ Εθνική Ομοσπονδία Τυφλών - <http://www.eoty.gr/>
- ❖ Μουσείο Αφής (Αθήνα)/ Tactual museum (Athens) - <http://www.tactualmuseum.gr/indexe.htm>
- ❖ Παιδαγωγικό Ινστιτούτο, Τμήμα Ειδικής Αγωγής και Εκπαίδευσης (χ.χ.):



	<p>Εκπαιδευτικά Θέματα του Τμήματος Ειδικής Αγωγής και Εκπαίδευσης. URL: <a href="http://www.pi-schools.gr/special_education_new/index_gr.htm">http://www.pi-schools.gr/special_education_new/index_gr.htm</a></p> <ul style="list-style-type: none"><li>❖ National Technical Institute of the Deaf - <a href="https://www.rit.edu/ntid/">https://www.rit.edu/ntid/</a></li><li>❖ International Council for Education and Re/habilitation of People with Visual Impairment - <a href="http://www.icevi-europe.org/">http://www.icevi-europe.org/</a></li></ul>
Τρόποι και κριτήρια αξιολόγησης:	<p>Ποσοστά αξιολόγησης:</p> <p>Στο πλαίσιο του μαθήματος γίνεται συνεχής αξιολόγηση, η οποία βασίζεται στα ακόλουθα κριτήρια:</p> <ol style="list-style-type: none"><li>1) Συμμετοχή σε δυναμικές διαδραστικές δραστηριότητες του μαθήματος, η οποία αντιστοιχεί στο 15% του συνολικού βαθμού.</li><li>2) Εργασίες:<ol style="list-style-type: none"><li>i. Ατομική θεωρητική εργασία (έκτασης περίπου 1.000 λέξεων), η οποία αντιστοιχεί στο 15% του συνολικού βαθμού.</li><li>ii. Γραπτή εργασία μελέτης περίπτωσης (έκτασης περίπου 3.000 λέξεων), η οποία αντιστοιχεί στο 20% του συνολικού βαθμού.</li></ol></li><li>3) Τελική γραπτή εξέταση μαθήματος, η οποία αντιστοιχεί στο 50% του συνολικού βαθμού.</li></ol>
Γλώσσα διδασκαλίας:	Ελληνική